

IMPRESSIES VAN HET CONGRES IN MILAAN

Elk congres van de Unitas Malacologica Europaea is uniek; dit wordt veroorzaakt door locatie, plaatselijke atmosfeer en wijze van organisatie. Het vijfde congres in september 1974 te Milaan was gekenmerkt door een naar verhouding klein aantal deelnemers (ongeveer 120), (waaronder overigens de Nederlanders als altijd weer goed vertegenwoordigd waren), vaak zeer warm weer (hoe warm was het vaak in de gehoorzaal van het museum!) en een (vooral gastronomisch) goede organisatie. De president, Dr. Toffoletto, had zelf een groot aantal plaatselijke restaurants in diverse prijsklassen geëvalueerd, welke restaurants voor ons zelfs nog in kaart gebracht waren. Milaan is misschien niet de aantrekkelijkste stad in Italië, maar het museum, aquarium en planetarium, waar de zittingen plaats vonden, bleken als regel zeer geschikt voor een congres van een dergelijke omvang. De lange afstand van museum en planetarium naar het aquarium was echter beslist een nadeel.

Wat betreft deelname aan het congres, valt het op dat de economisch minder florissante tijden direct weerspiegeld worden in een teruglopen van congresbezoek. Er waren ditmaal slechts vier Amerikanen, waarvan er één toch al om andere redenen in Europa moest zijn; er was niemand uit Zweden, niemand uit Denemarken en ook vaste gasten uit bijvoorbeeld Zuid-Afrika ontbraken. Verheugend was dat Oost-Europa wel vertegenwoordigd was. Daardoor was het aantal deelnemers aanzienlijk kleiner dan vorige malen, iets wat wel het onderling contact bevordert.

Het programma van voordrachten was ook wat beperkter, hoewel simultaan verlopende zittingen toch eigenlijk nooit vermeden kunnen worden. Totaal werden ongeveer 65 voordrachten gehouden over een scala van onderwerpen dat de brede interesse van de deelnemers goed weerspiegelde. Natuurlijk trokken sommige voordrachten meer de aandacht dan andere; bij wijze van uitzondering wil ik hier alleen de lezing van Dr. Alan Solem (Chicago) noemen, die sprak over een pas ontdekte fossiele radula uit het Palaeozoicum, een briljant stuk werk dat niet naliet indruk te maken. De Nederlandse deelnemers namen tezamen meer dan tien procent van de voordrachten voor hun rekening! Uiteraard komt dit voor een belangrijk deel op het credit van de langzamerhand beroemd geworden Amsterdamse school van de Vrije Universiteit - een algemeen beeld overigens dat de bloei van verschillende aspecten van de malacologie in ons land reflecteert. Verder wil ik nog melding maken van een belangrijke zitting gewijd aan de kartering van de Europese land- en zoetwatermollusken onder voorzitterschap van Drs. Backhuys. En tenslotte, misschien wel het belangrijkste van alles, de gesprekken in de wandelgangen, café's en hotels, het persoonlijk contact waar deze congressen eigenlijk om begonnen zijn.

Het gezamenlijk banket stelde lichtelijk teleur, vooral wat betreft het tempo waarin dit verorberd diende te worden. De ontvangst bij de opening door het stadsbestuur daarentegen overtrof de meest hooggespannen verwachtingen; helaas bleek wat een aantal belangstellenden als melk determineerde iets anders te zijn.

De excursies zijn zonder uitzondering geslaagd te noemen, zij het dat een enkele maal genoten werd van een vaderlands aandoende regenbui van lange duur. Ondergetekende maakte de excursie naar Castell'Arquato mee, waar gelegenheid bestond in het diep uitgeslepen dal van de Torrente Stirone pliocene fossielen in uitstekende staat te verzamelen. In de stroom zelf, die slechts hooguit 70 cm. water bevatte, konden een Lymnaea-soort en Physa acuta verzameld worden; langs de oever lagen aanspoelselrandjes van landmollusken waar interessante soorten in gevonden zijn. De fossielen trokken echter het meest de aandacht; gezamenlijk verzamelde men meer soorten dan vermeld op de aan iedere deelnemer verstrekte lijsten. Vooral het kleine materiaal bleek vaak in perfecte toestand te zijn, een verzoeking die zelfs de meest vorstokte fysioloog, geneticus of anatoom weer tot verzamelaar maakte. Onder het fijnere materiaal vielen o.a. op Ringicula en Scaphopoda. De nodige kilo's materiaal zijn tenslotte in Nederland beland; ook het Rijksmuseum van Geologie en Mineralogie heeft hierin mee gedeeld. Deze excursie werd besloten door een uitstekende lunch in het oude stadje Castell'Arquato, waar een algemene verbroedering tot stand kwam: Russen, Israëliërs, Schotten, Duitsers en Nederlanders kwamen samen op de foto. Over het weer op de terugweg zullen we er maar het zwijgen toe doen.

De laatste dag van het congres, zaterdag 7 september, was ten dele gewijd aan de algemene ledenvergadering van de U.M.E. Hier werd vaak heftig gediscussieerd over doelstellingen en financiën, waarbij de temperatuur in de zaal in de meest letterlijke zin des woords bleef oplopen. De mogelijkheid om tot een echt internationale organisatie met zetel en driejaarlijkse congressen in Europa te komen, lijkt tenslotte op de lange termijn de beste oplossing. De U.M.E. is in feite al een internationale organisatie; als we de naam zodanig veranderen dat dit karakter (ook bij de naam van de congressen) beter uitkomt, dan bestaat de mogelijkheid de congressen toch in Europa te blijven houden, en (waar het allemaal eigenlijk om ging) subsidie van de UNESCO te verkrijgen. Tenslotte werd een nieuw bestuur gekozen met ondergetekende als voorzitter. Dat houdt in dat in 1977 het zesde Europese (=Internationale) Malacologische Congres in Nederland dient te worden gehouden. Ondergetekende begint langzamerhand te beseffen wat dat nu precies betekent, maar hij troost zich met de gedachte dat hij meent te kunnen rekenen op de hulp van de Nederlandse malacologen en de Nederlandse Malacologische Vereniging.

De zondag was gewijd aan een grote dagexcursie, maar andere plichten riepen veel deelnemers al naar elders. Een woord van welgemeende dank aan het adres van de Italiaanse organisatoren, Dr. Toffoletto en zijn medewerkers, is hier zeker op zijn plaats. Wij zien terug op een wederom geslaagd congres dat voor de zoveelste maal getoond heeft dat het bestaan van de U.M.E. in alle opzichten zinvol is.

A.C. van Bruggen